

деяких аспектів психосоціальної підтримки жінок в перинатальний період, практичні аспекти її надання потребують додаткового вивчення.

Список використаних джерел

- Ashford, M. T., Ayers, S., & Olander, E. K. (2017). Supporting women with postpartum anxiety: exploring views and experiences of specialist community public health nurses in the UK. *Health & social care in the community*, 25(3), 1257-1264.
- Coates, D., & Foureur, M. (2019). The role and competence of midwives in supporting women with mental health concerns during the perinatal period: A scoping review. *Health & social care in the community*, 27(4), e389-e405.
- Harvey, S. T., Fisher, L. J., & Green, V. M. (2012). Evaluating the clinical efficacy of a primary care-focused, nurse-led, consultation liaison model for perinatal mental health. *International journal of mental health nursing*, 21(1), 75-81.
- Higgins, A., Downes, C., Carroll, M., Gill, A., & Monahan, M. (2018). There is more to perinatal mental health care than depression: Public health nurses reported engagement and competence in perinatal mental health care. *Journal of clinical nursing*, 27(3-4), e476-e487.
- Mental health: Strengthening our response. (n.d.). Retrieved January 23, 2021, from <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/mental-health-strengthening-our-response>
- World Health Organization. (2016). *WHO recommendations on antenatal care for a positive pregnancy experience*. World Health Organization.
- Наказ, М. О. З. України № 417 від 15.07. 2011 р. «Про організацію амбулаторної акушерсько-гінекологічної допомоги в Україні» м. Київ.-184с.
- Наказ, М. О. З. України «Про затвердження клінічних протоколів з акушерської та гінекологічної допомоги» № 582. К., 2003.-162 с. Наказ МОЗ України № 624.— К., 2008.-16 с.
- Розпорядження Кабінету міністрів України (2017). Про схвалення Концепції розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1018-2017-%D1,80>.

Палій С.О., студентка МП-2
кафедри Школа соціальної роботи
факультету соціальних наук і соціальних технологій НаУКМА
sofya.paliy@gmail.com
Науковий керівник: **Савчук О.М.**, канд. психол. наук, доцент,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
olena.savchuk@ukma.edu.ua

БАР'ЄРИ У ПРАЦЕВЛАШТУВАННІ ЖІНОК, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ ВІД ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА

Домашнє насильство спричиняє низку негативних психологічних, соціальних та економічних наслідків, які суттєво впливають на якість життя постраждалої особи. До останніх належать втрата роботи чи зайнятості, зниження психологічної спроможності знайти та влаштуватися на нову роботу. Водночас працевлаштування є необхідною складовою економічної незалежності жінки, і професійна діяльність може позитивно вплинути та пом'якшити наслідки домашнього насильства (International Labour Organization, 2020).

На сьогодні працевлаштування жінок, які постраждали від домашнього насильства, є нагальною проблемою для України. Тривалий час вона не ставала предметом окремого дослідження

в нашій країні, не дивлячись на наявний значний доробок у зарубіжній практиці (А. Адамс, К. Кроністер, Е. Пелед, Ю. Постмус, С. Таршіс). Дослідження «Економічні наслідки насильства щодо жінок в Україні», проведене у 2017 році Фондом народонаселення ООН в Україні, описало проблеми зайнятості й визначило негативний вплив насильства на жінок, які часто «були змушені піти з роботи через розголос особистої інформації в робочому колективі та плітки, або ж вирішили змінити місце роботи, щоб уникнути неприємних спогадів. В декількох випадках опитані жінки повідомляли, що вони були звільнені з колишнього місця роботи, бо тривалий час не могли опанувати себе після пережитого насильства та продуктивно працювати» (UNFPA Ukraine, 2017).

У 2020 році Міжнародний благодійний фонд «Українська фундація громадського здоров'я» розпочав дослідження на тему «Оцінка професійних потреб жінок, постраждалих від домашнього насильства, у відновленні економічної спроможності», покликане вивчити проблеми працевлаштування таких жінок. Загалом, в рамках дослідження було опитано 159 жінок – мешканок Львівської, Вінницької, Херсонської, Миколаївської, Харківської та Полтавської областей України (дані подаються за згодою МБФ «Українська фундація громадського здоров'я»).

Значна увага під час вивчення проблем працевлаштування приділяється аналізу причин виникнення труднощів у процесі пошуку роботи. Найчастіше, на думку жінок, негативно впливають особисті фактори, до яких належать: психологічні причини (невпевненість у собі, різні страхи, низька самооцінка, депресивні стани, нерішучість); причини, пов'язані із здоров'ям (інвалідність, ВІЛ-позитивний статус); особливості досвіду (відсутність або недостатність досвіду роботи, велика перерва у роботі); освіта (відсутність необхідних навичок, знань, кваліфікації); вік (дискримінація за віком, пенсійний вік).

До причин сімейно-системного рівня жінки відносять проблеми, пов'язані з доглядом за дітьми, періодом декрету, а також труднощі у порозумінні з чоловіком. Значущим для постраждалих жінок в Україні є також причини суспільного рівня, до яких вони відносять пандемію COVID-19 та її наслідки, економічну кризу, а також причини, пов'язані з безробіттям (відсутність вакансій, низькі заробітні платні, висока конкуренція, скорочення, невідповідні умови роботи).

Виявлені причини відповідають бар'ерам у працевлаштуванні, визначеним Таршіс (2020). Дослідниця виділяє наступні рівні виникнення бар'єрів: індивідуальний (психологічні проблеми), міжособистісний (сімейні проблеми), структурний (вік, гендер) та рівень громади (відсутність ресурсів, спеціальних програм з працевлаштування).

Пережитий досвід насильства значною мірою посилює вплив цих факторів, що вказує на необхідність надання відповідної допомоги та врахування цих особливостей при допомозі у пошуку роботи.

Отже, домашнє насильство та його наслідки негативно впливають на працевлаштування жінок, які необхідно брати до уваги у процесі допомоги, адже професійна реалізація є необхідною складовою фінансової спроможності жінки, забезпечення власних потреб та відновлення здатності до незалежного життя.

Список використаних джерел

- Adams, A. E. (2011). Measuring the Effects of Domestic Violence on Women's Financial Well-Being. *Center for Financial Security*, 1-5. Retrieved from <https://cfs.wisc.edu/category/publications/>
- Chronister, K. M., Harley, E., Aranda, C. L., Barr, L., & Luginbuhl, P. (2012). Community-Based Career Counseling for Women Survivors of Intimate Partner Violence: A Collaborative Partnership. *Journal of Career Development*, 39(6), 515–539. <https://doi.org/10.1177/0894845311401618>
- International Labour Organization. (2020). *Домашнє насильство та його вплив на сферу праці*. International Labour Organization. Retrieved from <https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---gender/documents>
- Peled, E., & Krigel, K. (2016, November 1). The path to economic independence among survivors of intimate partner violence: A critical review of the literature and courses for action. *Aggression and Violent Behavior*. Elsevier Ltd. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2016.08.005>
- Postmus, J. L. (2010). Economic Empowerment of Domestic Violence Survivors. *Harrisburg, PA: VAWnet, a project of the National Resource Center on Domestic Violence/Pennsylvania Coalition Against Domestic Violence*, 1-11. Retrieved from: <http://www.vawnet.org>
- Tarshis, S. (2020). Intimate Partner Violence and Employment-Seeking: A Multilevel Examination of Barriers and Facilitators. *Journal of Interpersonal Violence*. <https://doi.org/10.1177/0886260520962075>
- UNFPA Ukraine. (2017). *Економічні наслідки насильства щодо жінок в Україні* (р. 73). UNFPA Ukraine. Retrieved from https://ukraine.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/Економічні%20наслідки%20насильства_2017_1.pdf

Геращенко П.С., студентка БП-4
кафедри Школа соціальної роботи
факультету соціальних наук і соціальних технологій НаУКМА
p.gerashchenko@ukma.edu.ua
Науковий керівник: **Савчук О.М.**, к.псих.н., доцент,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
olena.savchuk@ukma.edu.ua

ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО ЩОДО ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ У ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ COVID-19

Пандемія COVID-19 призвела до масової ізоляції та ряду карантинів (Ferguson et al., 2020). Ці втручання були покликані сприяти соціальному дистанціюванню і, таким чином, зупинити розповсюдження вірусу через контакт з людиною. Оскільки люди з інвалідністю часто мають побічні захворювання (Nosek et al., 2006, 2008), це відносить їх до групи з підвищеним ризиком серйозних ускладнень та смерті в разі зараження коронавірусною інфекцією (Onder, Rezza, & Brusaferro, 2020), що спричиняє потребу у дотриманні жорсткого карантину та відповідних заходів безпеки. Хоча така поведінка може врятувати життя та запобігти потенційно смертельному